
1 . Acâș | Județ: Satu Mare | Punct: Biserica Reformată | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 136722.01

Perioade: Evul Mediu

Epoci: Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Ioan Stanciu, Péter Levente Szőcs

Instituții: Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca, Muzeul Județean Satu Mare

Raport

Biserica reformată din Acâș este singurul element păstrat, aproape intact, dintr-un complex monastic din sec. XII. Biserica este o basilica trinavată romanică, cu două turnuri vestice și cu un sanctuar principal semicircular. Cercetările arheologice au fost începute în anul 1998 în vederea stabilirii fazelor de construcție și de reparații, precum și a identificării eventualelor construcții dispărute ale complexului monastic. Datele obținute prin metode arheologice au fost întregite cu cercetări arhivistice privind clădirea și localitatea, obținându-se date esențiale pentru stabilirea cronologiei intervențiilor și reparațiilor succesive, detectate prin metode arheologice. Informațiile obținute în cursul cercetărilor au fost folosite la întocmirea proiectului de restaurare, executarea acestor lucrări fiind în curs de derulare. În campaniile anterioare a fost descoperită o capelă, anexată la colțul nord-estic al bisericii, un șanț care înconjură incinta medievală a mănăstirii și au fost identificate 70 de morminte în incinta monumentului.

<P>În campania din 2005, au fost deschise trei secțiuni, fiind cercetată zona de NE și SE a bisericii, precum și partea centrală al capelei. SVI, având dimensiunile de 2,5 x 5 m, a fost deschisă în axa de E-V a capelei, între SV, SIII și SVII cercetate anterior. În zona mediană a acesteia a fost păstrat un martor de 0,3 m lățime. A fost dezvelită aici fundația închiderii estice, semicirculară a capelei, precum și nivelele de dărâmare a zidurilor acestei construcții. În interiorul capelei a fost identificat un mormânt de înhumatie (M72), fără inventar, așezat aprox. în axul capelei. Partea nordică a mormântului a fost deranjată de o groapă de var, care a ocupat toată jumătatea nordică a capelei. Groapa a fost adâncită în solul steril, pornind de sub nivelele de dărâmare a capelei. Avea un fund plat, aprox. rectangular, peretele nordic fiind reprezentat de fundația capelei. Dat fiind această situație, în această zonă nu se putea observa stratul de construcție sau nivele de podea din interiorul capelei. Totuși pe baza surprinderii starturilor de dărâmătură se poate data abandonarea și dărâmarea capelei în cursul sec. XVI.

<P>SXIV, având dimensiunile de 2 x 2 m, a fost deschisă la 6 m de colțul sud-estic al bisericii, spre S, pe locul unui bazin colector de ape pluviale. SXV, având dimensiunile de 2 x 2 m, la 6 m de colțul nord-estic al bisericii, spre N, pe locul unui bazin colector de ape pluviale. În aceste secțiuni au mai fost identificate încă cinci inhumații (M71, M73–M76), precum și un nou segment din traseul șanțului care înconjură incinta medievală a mănăstirii. Aceste morminte se pot grupa în cele două orizonturi de înhumatie observate deja în cursul campaniilor anterioare: cel medieval, folosit din sec. XII, până în sec. XVI, iar cel modern de sec. XVIII-XIX, atribuibil preoților care slujeau în biserică și familiilor lor. La craniul din M76 s-a păstrat un fragment dintr-o bonetă, pe suport textil, executat din fir metalic (bronz argintat/aurit) cu mărgelile de diferite dimensiuni și culori, precum și pandantive mici. Piesa este tipică vestimentației feminine de sec. XVIII.

<P>Problema celorlalte elemente din complexul monastic, claustru, eventual casă abațială, rămâne în continuare o problemă deschisă. Sondarea incintei fiind executată în campaniile anterioare în proporție de 30%-40%.

Informații suplimentare online

[Raportul 3276 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
